

TER VOORBEREIDING
Aan: MOCW, MPVO

Emancipatie

Van

[Redacted]

Datum

29 juni 2022

Referentie

[Redacted]

Bijlagen

Advies voor de RWIZO
Lakvoorstel beslisnota's

nota

MR-Advies: Beleidsreactie 'Verkenning van juridische en beleidsmatige interventies ter voorkoming en bestrijding van 'conversietherapie''

Aanleiding

Op 7 juni 2022 is in de CWIZO het besluit genomen de beleidsreactie op het onderzoek 'Verkenning van juridische en beleidsmatige interventies ter voorkoming en bestrijding van 'conversietherapie'' door te geleiden naar de RWIZO van 21 juni 2022. In de RWIZO is besloten de beleidsreactie op 1 juli 2022 in de MR te behandelen. Doel van behandeling in de MR is om politieke overeenstemming te bereiken over de beleidsreactie en deze naar de Tweede Kamer te verzenden. De voorbereiding voor de MR treft u aan in de bijlage.

Indien in de MR akkoord wordt gegaan met de beleidsreactie zal deze op 4 juli uitgaan. Dit vanwege de planning rondom andere berichten die OCW op 1 juli naar buiten zal brengen. In samenwerking met de directie COM van JenV wordt bezien welke aandacht in de media kan worden gegenereerd voor de beleidsreactie. Hierbij wordt o.a. gedacht aan het uitbrengen van een persbericht zodra de beleidsreactie naar de Tweede Kamer is verzonden.

In het kader van de richtlijnen voor het openbaar maken van nota's worden alle beslisnota's die zijn geschreven gedurende het opstellen van de beleidsreactie openbaar gemaakt. Deze worden als bijlage van de beleidsreactie meegezonden. In de bijlage treft u het lakvoorstel van de beslisnota's aan.

Toelichting wijziging beleidsreactie

- eenheid van kabinetsbeleid [Redacted]
- [Redacted]
- [Redacted]

eenheid van kabinetsbeleid

Toelichting lakvoorstel beslisnota's

- Er worden in totaal vijf nota's openbaar gemaakt, inclusief deze nota. De nota's betreffen:
  1. Nota: Verzending 'Verkenning van juridische en beleidsmatige interventies ter voorkoming en bestrijding van 'conversietherapie'' (gedateerd 5 april 2022).
  2. Nota: Mede namens MPVO: Beleidsreactie 'Verkenning van juridische en beleidsmatige interventies ter voorkoming en bestrijding van 'conversietherapie (gedateerd 2 juni 2022).
  3. Nota: RWIZO-Advies: Beleidsreactie 'Verkenning van juridische en beleidsmatige interventies ter voorkoming en bestrijding van 'conversietherapie'' (gedateerd 8 juni 2022).
  4. Nota: Ter voorbereiding van de MR op 1 juli 2022: Beleidsreactie 'Verkenning van juridische en beleidsmatige interventies ter voorkoming en bestrijding van 'conversietherapie'' (gedateerd 23 juni 2022).
  5. Nota: MR-Advies: Beleidsreactie 'Verkenning van juridische en beleidsmatige interventies ter voorkoming en bestrijding van 'conversietherapie'' (gedateerd 29 juni 2022).
- De beslisnota's worden op basis van de volgende juridische onderbouwing gelakt:
  1. Persoonlijke gegevens van betrokken beleidsmedewerkers.
  2. Onze referentienummers.
  3. Teksten die de eenheid van het kabinet kunnen schaden.
- De teksten die zijn gelakt vanwege de juridische onderbouwing 'eenheid van het kabinet' betreffen teksten rondom de sondering en verzoeken uit de onderraden van de MR.

TER ONDERTEKENING

Aan: MOCW

Emancipatie

Van
[redacted]
[redacted]
[redacted]
[redacted]

Datum

5 april 2022

Referentie
[redacted]

Bijlagen

Aanbiedingsbrief verkenning
`Verkenning van juridische en
beleidsmatige interventies ter
voorkoming en bestrijding van
`conversietherapie`

Samenvatting verkenning

In tnatiefwetsvoorstel
strafbaarstelling
conversiehandelingen
(consultatieversie)

Memorie van toelichting
initiatiefwetsvoorstel
strafbaarstelling
conversiehandelingen
(consultatieversie)

**Interdepartementaal
afgestemd**

J&V, BZK, VWS en FIN

nota

Verzending `Verkenning van juridische en beleidsmatige
interventies ter voorkoming en bestrijding van
`conversietherapie`

Aanleiding

In de beleidsreactie van 28 mei 2021 op het onderzoeksrapport `Voor de
verandering` heeft het kabinet onder andere aangekondigd een verkenning uit te
voeren naar nadere maatregelen en regelgeving om homoconversie te voorkomen
en tegen te gaan. Deze is in opdracht van het ministerie van Onderwijs, Cultuur
en Wetenschap en het ministerie van Justitie en Veiligheid uitgevoerd en is
inmiddels afgerond. Door uw ambtsvoorganger is toegezegd het rapport en de
beleidsreactie voor het tweede kwartaal van 2022 naar de Tweede Kamer te
sturen, samen met MJENV, MBZK en SVWS.

De `Verkenning van juridische en beleidsmatige interventies ter voorkoming en
bestrijding van `conversietherapie` (hierna: verkenning) is opgeleverd. Het
opstellen van de beleidsreactie vraagt meer interdepartementale afstemming dan
op voorhand te voorzien was. In de verkenning staan 10 aanbevolen interventies.
Een van de belangrijkste aanbevolen interventies in de verkenning is het wettelijk
verbieden van homoconversie. Uit de verkenning komt naar voren dat, hoewel
een dergelijke verbod moeilijk handhaafbaar is een dergelijk verbod grote
symbolische waarde heeft, omdat daarmee een duidelijke norm door de overheid
wordt gesteld. Er is meer tijd nodig om uit te zoeken of de aanbevolen
interventies uitvoerbaar zijn.

Gezien het feit dat interdepartementale afstemming meer tijd vergt en om
tegelijktijd tegemoet te komen aan de wens van de Kamer om het rapport voor
het tweede kwartaal van 2022 in te kunnen inzien, is het voorstel om het
onderzoeksrapport alvast naar de Tweede Kamer te sturen en de beleidsreactie
op de verkenning voor het zomerreces naar de Kamer te sturen.

De aanbiedingsbrief, het onderzoeksrapport en een samenvatting van de
belangrijkste resultaten uit de verkenning treft u aan in de bijlage.

Geadviseerd besluit

- Door ondertekening van de aanbiedingsbrief gaat u akkoord met het
verzenden van de `Verkenning van juridische en beleidsmatige interventies ter
voorkoming en bestrijding van `conversietherapie` naar de Tweede Kamer
namens u en MJENV, MBZK en SVWS.
- Door ondertekening van de aanbiedingsbrief gaat u eveneens akkoord met
het op een later moment verzenden van de beleidsreactie op de verkenning,
deze zal zoals gezegd voor het zomerreces naar de Tweede Kamer worden
gestuurd.

Politieke context

- De Tweede Kamer heeft middels een initiatiefwetsvoorstel het kabinet opgeroepen tot de strafbaarstelling van homoconversie. Het initiatiefwetsvoorstel en de memorie van toelichting (beide consultatieversie) zijn bijgevoegd in de bijlage.
- Het initiatiefwetsvoorstel is aangeboden door D66 en VVD, en wordt gesteund door PvdA, GroenLinks, SP en de Partij voor de Dieren.
- De kern van het initiatiefwetsvoorstel is dat conversiebehandelingen die bedoeld zijn om de seksuele gerichtheid of genderidentiteit van mensen te onderdrukken of veranderen, moeten worden bestraft met een gevangenisstraf van ten hoogste een jaar of geldboete van de vierde categorie.
- De internetconsultatie van het initiatiefwetsvoorstel is inmiddels afgerond.
- Binnenkort verschijnt er een kort verslag over de resultaten op internetconsultatie.nl. In dit verslag staat ook hoe de resultaten in het initiatiefwetsvoorstel zijn verwerkt door de indiende partijen.
- Deze informatie komt zal ook worden toegevoegd aan de definitieve versie van het Memorie van toelichting van het initiatiefwetsvoorstel.

Bijlage - Samenvatting 'Verkenning van juridische en beleidsmatige interventies ter voorkoming en bestrijding van 'conversietherapie''

Achtergrond verkenning

- De verkenning is uitgevoerd door Regioplan en de Vrije Universiteit Amsterdam in opdracht van de ministeries van OCW en J&V en is op 28 januari 2022 opgeleverd.
- In de verkenning hebben de onderzoekers in kaart gebracht welke juridische en beleidsmatige interventies de overheid kan inzetten om *Sexual Orientation and Gender Identity and Expression Change Efforts* (SOGIECE), hierna gevat onder de noemer homoconversie, te voorkomen en tegen te gaan. Dit betreffen alle praktijken gericht op het veranderen of onderdrukken van seksuele oriëntatie, genderidentiteit en/of genderexpressie, zoals beschreven in de verkenning.
- De interventies zijn allen beoordeeld op de vier criteria: effectiviteit, proportionaliteit, legitimiteit en uitvoerbaarheid.
- Een rechtsvergelijkend onderzoek naar de aanpak van homoconversie in Malta, Spanje (Madrid), Duitsland en het Verenigd Koninkrijk maakte deel uit van de verkenning. Hieruit blijkt dat een wettelijk verbod op homoconversie in de praktijk moeilijk handhaafbaar is, vanwege de vele verschijningsvormen die homoconversie aanneemt en het feit dat activiteiten vaak plaatsvinden in gesloten gemeenschappen buiten het zicht van overheidsinstanties.
Ook biedt de verkenning een overzicht van de grondrechten die geraakt worden bij het voorkomen en tegengaan van homoconversie. De onderzoekers geven daarbij aan dat deze met elkaar kunnen conflicteren.
- De onderzoekers maken in de verkenning onderscheid tussen juridische- en beleidsmaatregelen op de volgende thema's: wetgeving, voorlichting en ondersteuning, onderwijs, fiscaal en allianties en samenwerkingen:
  - Wetgeving:
    - Instellen van een wettelijk verbod;
    - En aanscherping van bestaande anti-discriminatiewetgeving.
  - Voorlichting en ondersteuning, waaronder:
    - Inrichten van steunpunten voor mensen die homoconversie hebben ondergaan;
    - Opzetten van een voorlichtingswebsite over homoconversie;
    - En het aanbieden van onafhankelijke geestelijke verzorgers voor mensen die homoconversie hebben ondergaan.
  - Onderwijs:
    - Het bevorderen van een veilig schoolklimaat door de aanstelling van onafhankelijke vertrouwenspersonen;
    - Beter wettelijk verankeren van bewustwording over acceptatie van seksuele- en genderdiversiteit in het onderwijs;

Datum
28 maart 2022

- En het mandaat en de (juridische) handvatten van de Onderwijsinspectie uitbreiden waar het gaat over het toezien op de activiteiten van scholen rondom homoconversie.
- Fiscaal:
  - Overwegen van financiële sancties zoals bestuurlijke boetes, het niet verlenen, stopzetten of intrekken van subsidies, en het intrekken van de ANBI-status (Algemeen Nut Beogende Instelling) overwogen kunnen worden.
- Allianties en samenwerkingen:
  - Faciliteren van allianties en samenwerkingen met onder andere mensenrechtenorganisaties.

Ministerie van Onderwijs, Cultuur en
Wetenschap

Digitale minuut

Onderwerp

Beleidsreactie 'Verkenning van juridische en beleidsmatige interventies ter voorkoming en bestrijding van 'conversietherapie''

Datum minuut 31-05-2022

Zaaknummer

Zaakhouder

Directie DE

Toelichting

In overleg met Print-scan-balie een parallelle lijn gemaakt voor MPVO met daarin dezelfde stukken als voor MOCW.

Documenten

Referentie	Titel	Opsteller
32727305	Memorie van toelichting conceptwettekst verbod conversiehandelingen consultatieversie.docx.pdf	
32724574	Conceptwettekst verbod conversiehandelingen consultatieversie.docx.pdf	
32837874	20220525 Beleidsreactie Verkenning van juridische en beleidsmatige interventies ter voorkoming en bestrijding van conversiepraktijken track changes.doc	
32832778	20220525 Nota ter besluitvorming Beleidsreactie 'Verkenning van juridische en beleidsmatige interventies ter voorkoming en best.docx	

TER BESLUITVORMING

Aan: MPVO

Emancipatie

Van

Datum

02 juni 2022

Referentie

Bijlagen

Beleidsreactie onderzoek
'Verkenning van juridische en
beleidsmatige interventies ter
voorkoming en bestrijding van
'conversietherapie'.

'Verkenning van juridische en
beleidsmatige interventies ter
voorkoming en bestrijding van
'conversietherapie'.

Intern OCW afgestemd
IVHO, PO, VO

nota

Mede namens MPVO: Beleidsreactie 'Verkenning van
juridische en beleidsmatige interventies ter voorkoming
en bestrijding van 'conversietherapie'

Aanleiding

In de beleidsreactie van 28 mei 2021 op het onderzoeksrapport 'Voor de verandering' heeft het kabinet onder andere aangekondigd een verkenning uit te voeren naar nadere maatregelen en regelgeving om 'homoconversie' te voorkomen en tegen te gaan. De 'Verkenning van juridische en beleidsmatige interventies ter voorkoming en bestrijding van 'conversietherapie'' (hierna verkenning) is in opdracht van het ministerie van Onderwijs, Cultuur en Wetenschap en het ministerie van Justitie en Veiligheid uitgevoerd en is inmiddels afgerond. De verkenning is op 16 mei 2022 namens MOCW, MJENV en MBZK naar de Tweede Kamer gestuurd. Bijgevoegde beleidsreactie is door OCW, in samenspraak met JenV, VWS, BZK en FIN opgesteld. De beleidsreactie zal worden ondertekend door MOCW, MJ&V en MBZK, zij hebben reeds politieke overeenstemming bereikt over de toon en inhoud van de beleidsreactie.

De inhoud van de beleidsreactie raakt op sommige punten aan beleid waar u verantwoordelijk voor bent. Dit betreft paragraaf 2.2.1 'Bevorderen van een veilig schoolklimaat'.

De beleidsreactie is geagendeerd voor de CWIZO van 7 juni 2022. In deze nota wordt u geadviseerd de beleidsreactie mede namens u te laten versturen naar de Tweede Kamer zodra de MR akkoord is met de beleidsreactie.

Geadviseerd besluit

- U wordt geadviseerd akkoord te gaan met de beleidsreactie op de verkenning.
- U wordt geadviseerd de beleidsreactie mede namens u te verzenden naar de TK zodra de MR akkoord is.

Kernpunten

- In de beleidsreactie wordt onderschreven dat conversiepraktijken alleen effectief kunnen worden voorkomen en tegengegaan als de vijf hiervoor beschreven elementen leidend zijn bij deze aanpak, te weten: 1) een overheid die naast slachtoffers gaat staan, werkt ondersteunend, 2) beëindigen van conversiepraktijken vergt een cultuurverandering, 3) maatschappelijke discussie kan een rol spelen in cultuurverandering, 4) succesvolle implementatie van maatregelen vergt investering en kost tijd, 5) maatregelen kunnen meer bereiken als ze in samenhang met elkaar worden ingevoerd.

Twee opmerkingen nog

Datum
2 juni 2022

- Daarnaast wordt in de beleidsreactie enerzijds beschreven wat het kabinet momenteel doet om conversiepraktijken te voorkomen en tegen te gaan en anderzijds wat het kabinet nog aanvullend zal doen, te weten: 1) Wettelijk verbod, 2) Aanscherping anti-discriminatiewetgeving, **3) Inzet bevorderen veilig schoolklimaat**, 4) aandacht geestelijk verzorgers, 5) Financiële interventies en 6) Allianties en samenwerkingsmogelijkheden.
- Over de voor OCW relevante interventies wordt uit bestaand beleid en reeds aangekondigd beleid van directies Emancipatie, Primair Onderwijs en Voortgezet Onderwijs geput. In de beleidsreactie wordt het volgende geschreven:
  - Iedere leerling moet zich vrij en veilig kunnen voelen op school. Juist op school verdient iedere leerling de vrijheid en veiligheid om zichzelf te kunnen zijn ongeacht diens seksuele gerichtheid, genderidentiteit en/of genderexpressie.
  - De interventies zoals benoemd in het onderzoek komen al tot uiting in bestaand beleid of voorgenomen beleid zoals benoemd in de brief 'Vrij en veilig onderwijs' (4 maart jl.) van MPVO.
- Deze nota kan, conform de richtlijnen voor het openbaar maken van beslisnota's, actief openbaar worden gemaakt.

Informatie die niet openbaar gemaakt kan worden

N.v.t.

TER VOORBEREIDING

Aan: MOCW en MPVO

Emancipatie

Van

[Redacted]
[Redacted]
[Redacted]
[Redacted]

Datum

08 juni 2022

Referentie

[Redacted]

Bijlagen

Advies voor de RWIZO

Pol tieke en parlementaire
tijdlijn

Intern OCW afgestemd

PO, VO

nota

RWIZO-Advies: Beleidsreactie 'Verkenning van juridische en beleidsmatige interventies ter voorkoming en bestrijding van 'conversietherapie''

Aanleiding

Op 7 juni 2022 is in de CWIZO het besluit genomen de beleidsreactie op het onderzoek 'Verkenning van juridische en beleidsmatige interventies ter voorkoming en bestrijding van 'conversietherapie'' door te geleiden naar de RWIZO van 21 juni 2022. Doel van behandeling in de RWIZO is om politieke overeenstemming te bereiken over de beleidsreactie en deze, via de MR van 24 juni 2022, naar de Tweede Kamer te verzenden. De voorbereiding voor de RWIZO treft u aan in de bijlage.

Toelichting

- Vanwege de maatschappelijke en politieke aandacht, onder meer vanwege de scheiding tussen kerk en staat en botsende grondrechten, rondom het onderwerp conversiepraktijken, is de beleidsreactie op het vorige rapport "Voor de verandering" geagendeerd in de MR. Omdat de aandacht niet is afgenomen, wordt ook de huidige beleidsreactie voorgelegd in de MR.
- Doel van behandeling in de RWIZO is om de beleidsreactie via de MR (24 juni) naar de Tweede Kamer te verzenden. De betrokken bewindspersonen betreffen MOCW, MPVO, MBZK, MJ&V en SVWS.
- De beleidsreactie zal mede namens MPVO verzonden worden naar de Tweede Kamer.
- De aanbiedingsbrief van de verkenning is niet ondertekend door SVWS (CU), dit zal ook gelden voor de beleidsreactie. Als reden hiervoor wordt door VWS aangegeven dat SVWS geen opdrachtgever is geweest voor de verkenning en de link tussen conversiepraktijken en zorg beperkt is. VWS heeft aangegeven dat dit geen invloed heeft op commitment aan de rest van de uitvoering van beleidsreactie daar waar het VWS aangaat.
- Eenheid van kabinetsbeleid
[Redacted]
[Redacted]
[Redacted].
- De beleidsreactie is voorafgaand aan de CWIZO parallel voorgelegd aan de betrokken ministers van OCW, BZK, JenV en de staatssecretaris van VWS. Op verzoek van MPVO, SVWS en de PA van MOCW is de beleidsreactie op een aantal punten aangescherpt.

Dit betreffen tekstuele aanvullingen die geen invloed hebben op de toon van de brief:

- Op verzoek van MPVO zijn tekstuele aanscherpingen aangebracht in de paragraaf 'Bevorderen van een veilig schoolklimaat' (paragraaf 2.2.1.). Zo is aangescherpt waar het aanscherpen van de kerndoelen op ziet en is aangescherpt dat bij het bevorderen van een veilig schoolklimaat oog is voor monitoring.
- Op verzoek van SVWS zijn enkele tekstuele wijzigingen aangebracht die de brief op een aantal punten verduidelijken. Zo is verduidelijkt waarom nu in tegenstelling tot eerdere Kamerbrieven gebruik wordt gemaakt van de term 'conversiepraktijken' ipv (homo)conversietherapie of homogenezing (paragraaf 1.). Daarnaast zijn er tekstuele verduidelijkingen aangebracht in de tekst over de gedragscode en ondersteuning (paragraaf 2.2.2).
- Op verzoek van de PA van MOCW is, naar aanleiding van de wijzigingen van SVWS, in de inleiding extra benadrukt dat conversiepraktijken ook bekend staan als homogenezing of (homo)conversietherapie.
- In het advies voor de RWIZO is opgenomen dat u beiden voorstander bent van het uitdragen van een duidelijke norm die stelt dat het kabinet conversiepraktijken wil voorkomen en tegengaan. Een optie die daar aan kan bijdragen is het instellen van een wettelijk verbod. Het ferm uitspreken dat het kabinet voorstander is van een wettelijk verbod en daar een rol inziet voor de Kamer maakt het glashelder dat we in Nederland conversiepraktijken niet toestaan en liever zien verdwijnen. De huidige toon van de beleidsreactie acht u dan ook wenselijk.
- In het advies voor de RWIZO is ook het politieke krachtenveld rondom dit onderwerp opgenomen. Relevant is dat de VVD en D66 expliciet voor een wettelijk verbod op conversiepraktijken zijn en CU tegen een wettelijk verbod is. Waar het CDA staat is onduidelijk.
- De stukken worden parallel ter informatie voorgelegd aan SCM.

Ter voorbereiding

Aan: MOCW en MPVO

Emancipatie

Van

[Redacted]
[Redacted]
[Redacted]
[Redacted]

Datum

23 juni 2022

Referentie

[Redacted]

Bijlagen

Beleidsreactie 'Verkenning van juridische en beleidsmatige interventies ter voorkoming en bestrijding van 'conversietherapie' schone versie

Beleidsreactie 'Verkenning van juridische en beleidsmatige interventies ter voorkoming en bestrijding van 'conversietherapie' track and change versie

nota

Nota ter voorbereiding van de MR op 1 juli 2022:
Beleidsreactie 'Verkenning van juridische en beleidsmatige interventies ter voorkoming en bestrijding van 'conversietherapie''

Aanleiding

Op 7 juni 2022 is in de CWIZO het besluit genomen de beleidsreactie op het onderzoek 'Verkenning van juridische en beleidsmatige interventies ter voorkoming en bestrijding van 'conversietherapie'' door te geleiden naar de RWIZO van 21 juni 2022. In de RWIZO is besloten de beleidsreactie op 8 juli 2022 in de MR te behandelen, dat is vervroegd naar 1 juli omdat MJenV dan toch aanwezig kan zijn.

Doel van behandeling in de MR is om politieke overeenstemming te bereiken over de beleidsreactie en deze naar de Tweede Kamer te verzenden. Op verzoek van FIN is in de beleidsreactie ten aanzien van subsidies en het al dan niet intrekken van de ANBI-status van instellingen aangescherpt. In de bijlage vindt u de aangepaste versie van de beleidsreactie.

Het advies volgt zodra de sondering is afgerond.

Toelichting

- Door de maatschappelijke en politieke aandacht rondom conversiepraktijken was de beleidsreactie op het vorige rapport "Voor de verandering" geagendeerd in de MR. Deze aandacht betrof spanningen tussen partijen die voor en partijen die tegen een wettelijk verbod zijn. Onderliggend aan de spanning is de opvatting over scheiding tussen kerk en staat en opvattingen over botsende grondrechten. Omdat zowel de politieke als maatschappelijke aandacht niet is afgenomen wordt ook de huidige beleidsreactie voorgelegd in de MR.
- Doel van behandeling in de MR is om de beleidsreactie naar de Tweede Kamer te verzenden. De betrokken bewindspersonen zijn MOCW (D66), MPVO (VVD), MBZK (CDA), MJ&V (VVD), SVWS (CU) en SFIN/FB (CDA).
- De beleidsreactie wordt ondertekend door MOCW, MBZK, MJ&V en mede namens MPVO verzonden naar de Tweede Kamer.

- De aanbiedingsbrief van de verkenning is niet ondertekend door SVWS, dit geldt ook voor de beleidsreactie. Als reden hiervoor wordt door VWS aangegeven dat SVWS geen opdrachtgever is geweest voor de verkenning en de link tussen conversiepraktijken en zorg beperkt is. VWS heeft aangegeven dat dit geen invloed heeft op commitment aan de rest van de uitvoering van beleidsreactie daar waar het VWS aangaat.
- De aanbiedingsbrief van de verkenning is eveneens niet ondertekend door SFin/FB, dit geldt ook voor de beleidsreactie. Dit vanwege de marginale link tussen conversiepraktijken en financiën, fiscaliteit en de belastingdienst.

Aanpassingen beleidsreactie

- Op verzoek van MPVO en SFin/FB is de beleidsreactie op een aantal punten aangescherpt. Dit betreffen tekstuele aanvullingen die geen invloed hebben op de toon van de brief:
  - Op verzoek van MPVO zal de beleidsreactie mede namens hem verzonden worden naar de Tweede Kamer. Deze wens is doorgevoerd in de beleidsreactie (paragraaf inleiding).
  - Op verzoek van SFin/FB zijn enkele tekstuele wijzigingen aangebracht. Zo is aangegeven dat de kabinetsreactie op het rapport van de adviescommissie die zich bezighoudt met de definitie van algemeen nut in relatie tot de grenzen voor ANBI's niet in de zomer maar in het najaar volgt. Tot slot is een voetnoot toegevoegd, welke verwijst naar het recentelijk verzonden rapport van deze adviescommissie (paragraaf 2.2.3 Financieel).

Politiek krachtenveld

- Expliciet voor een wettelijk verbod (D66, VVD en CDA):
  - D66, CDA en de VVD zijn expliciet voor een wettelijk verbod op conversiepraktijken.
  - D66, VVD en het CDA hebben het Regenboog Stembusakkoord ondertekend, waarin is opgenomen dat er een wettelijk verbod komt op 'LHBTI-genezingstherapieën'.
  - De VVD heeft samen met D66, SP, GL, PVDA en PvdD een initiatiefwetsvoorstel gemaakt om conversiepraktijken te verbieden. Deze heeft van 14-02-2022 tot 28-03-2022 ter internetconsultatie gelegen.¹ Het kabinet zal zijn standpunt kenbaar maken zodra het initiatiefwetsvoorstel is ingediend in de Tweede Kamer.
  - MJ&V heeft als Kamerlid (VVD) in 2019 een motie ingediend die de regering verzoekt "met een wetsvoorstel te komen met als doel een ieder die de seksuele oriëntatie of genderidentiteit van een ander probeert te veranderen, te onderdrukken of uit te wissen, te bestraffen, met specifiek aandacht voor jongeren en kwetsbare personen". Deze is op 28 mei 2019 aangenomen door de TK.

---

¹ <https://www.internetconsultatie.nl/conversietherapie/b1>

- In de RWIZO van 21 juni **Eenheid van kabinetsbeleid**
[redacted]
[redacted]
[redacted].
- Expliciet tegen een wettelijk verbod (CU):
  - CU heeft het Regenboog Stembusakkoord niet meegetekend. Echter is de uitvoering van het Regenboog Stembusakkoord onderdeel van het coalitieakkoord.
  - Tijdens de RWIZO zijn **Eenheid van kabinetsbeleid**
[redacted]
    - [redacted]
[redacted]
[redacted]
    - [redacted]
[redacted]
[redacted]
[redacted]
  - [redacted]
[redacted]
[redacted]. Zo is in reactie op het in Trouw gepubliceerde artikel over het voorstel Wet uitbreiding bestuurlijk instrumentarium aangegeven dat MPVO zich zou moeten uitspreken dat de vrijheid van onderwijs een belangrijke hoeksteen van het Nederlandse onderwijs, niet in het geding is.²

Datum
23 juni 2022

---

²<https://app.anp.nl/r/df3f33c7cf8cd050da2bf2fbb090200a062f6c60abff79ee0896f0ecccfc860913574977cf94955598b2e6ff432e6be51cd78fef700f3b0fc2918260b08fd41f7e4b9ba19bafb9780d4628734bc50d8cc72da2cb6ec4be5d4d526a7a79e66>